

PREFERENCJE PREZYDENCKIE W MARCU 2000 ROKU

Warszawa, marzec 2000 roku

- Trzy piąte Polaków deklaruje dziś, że weźmie udział w jesiennych wyborach prezydenckich. Niemal jedna czwarta oświadcza, że raczej pójdzie głosować. Nie zamierza iść do urn wyborczych, aby wybierać prezydenta zaledwie jedna dziewiąta osób: 3% - raczej, a 8% - zdecydowanie. Waha się 7% pytanych.
- Osoby, które wybierają się głosować, w większości wskazują na kandydaturę Aleksandra Kwaśniewskiego (58%). Na drugiej, odległej pozycji znajduje się Andrzej Olechowski (11%). Wśród innych kandydatów wskazywani byli następnie: Marian Krzaklewski (5%), Lech Wałęsa i Andrzej Lepper (po 4%). Po 3% głosów otrzymali w naszym badaniu: Aleksander Małachowski, Tadeusz Mazowiecki i Jan Olszewski. Inni ewentualni kandydaci uzyskali jeszcze mniej głosów.
- Mimo wzrostu popularności Aleksandra Kwaśniewskiego wśród osób o poglądach centrolewicowych (lewica wyraża swoje opinie w sposób bardzo zdecydowany), w porównaniu z pomiarem z lutego nieznacznie ubyło ogółu potencjalnych wyborców (z 61% do 58%) gotowych głosować na urzędującego prezydenta. Stracił on na popularności przede wszystkim wśród osób o sympatiach prawicowych i centroprawicowych. Ci ostatni zdecydowanie częściej niż poprzednio (w mniejszym stopniu dotyczy to prawicowców) wskazywali na Andrzeja Olechowskiego. Jego wynik - wśród ogółu osób, które poszłyby głosować - tym samym wzrósł od lutego z 7% do 11%, co spowodowało, że jeszcze wyraźniej zdystansował on pozostałych konkurentów.
- Na Aleksandra Kwaśniewskiego, tak jak w lutym, zamierza głosować dziewięciu na dziesięciu potencjalnych wyborców SLD. Wysokie - dużo wyższe niż poprzednio - poparcie zgłasza także elektorat PSL (obecnie 60%). Dużo rzadziej wskazuje on kandydatów związanych z ugrupowaniami chłopskimi: Józefa Zycha (12%) czy Andrzeja Leppera (9%). Kandydatem elektoratu Unii Wolności nie jest już Aleksander Kwaśniewski (obecnie 25%), jak to miało miejsce jeszcze w lutym, ale Andrzej Olechowski (41%). Poparcie dla Kwaśniewskiego w elektoracie AWS wynosi 21%. Nie zauważono także wzrostu popularności Olechowskiego (10%). Najwięcej osób (więcej niż w poprzednim pomiarze) zdecydowałoby się teraz poprzeć Mariana Krzaklewskiego (29%). Podobny wynik jak Olechowski, otrzymują tu także Lech Wałęsa (14%) i Maciej Płażyński (8%).

OBOP

Ośrodek Badania Opinii Publicznej Sp. z o.o.

ul. Dereniowa 11, 02 776 Warszawa

Tel: (48 22) 648 2044 (-46), 644 9995 Fax: (48 22) 644 9947 e-mail: obop@obop.com.pl www.obop.com.pl

Cytowanie, publiczne odtwarzanie, kopiowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych, informacji i opracowań zawartych w tej publikacji jest dozwolone pod warunkiem podania źródła.

W pierwszy weekend marca OBOP przeprowadził kolejny sondaż, w którym zapytaliśmy Polaków o ich wstępne decyzje związane z jesiennymi wyborami prezydenckimi¹. Respondentom, tak jak w poprzednim miesiącu, przedstawiliśmy listę kandydatur z prośbą o wskazanie tej, na którą dziś zamierzają zagłosować w zbliżających się wyborach.

Wśród ważniejszych wydarzeń, poprzedzających badanie, a odnoszących się do zbliżających się wyborów prezydenckich, warto przypomnieć propozycję SKL, PPChD i ZChN wyłonienia kandydata AWS w prawyborach oraz dyskusje związane z ewentualną kandydaturą Andrzeja Olechowskiego, m.in. otwarty list poparcia podpisany przez 25 intelektualistów.

* * *

Zainteresowanie udziałem w głosowaniu jest duże. Niemal trzy piąte osób, które na jesieni będą posiadać czynne prawo wyborcze deklaruje w sposób zdecydowany zamiar pójścia do wyborów. Dodatkowo prawie jedna czwarta mówi, że raczej poszłaby głosować. Nie interesuje to zaledwie jednej dziewiątej Polaków - tylko 3% stwierdziło, że raczej nie będzie głosować, a 8% - że na pewno tego nie zrobi. Wahało się 7% osób.

JESIENIĄ TEGO ROKU ODBĘDĄ SIĘ WYBORY PREZYDENCKIE. CZY WEŹMIE PAN(I) W NICH UDZIAŁ?	
zdecydowanie tak	59%
raczej tak	23%
raczej nie	3%
zdecydowanie nie	8%
trudno powiedzieć	7%

¹ Sondaż Ośrodka Badania Opinii Publicznej z 4-6 marca 2000 r., przeprowadzony na reprezentatywnej, losowej 1017 - osobowej ogólnopolskiej próbie osób od 18 roku życia. Maksymalny błąd statystyczny dla takiej wielkości próby wynosi +/-3%, przy wiarygodności oszacowania równej 95%.

Preferencje prezydenckie

Gdyby wybory prezydenckie dwutysięcznego roku odbywały się teraz, to już w pierwszej turze z przewagą 58% głosów zostałyby na następną kadencję wybrany ponownie Aleksander Kwaśniewski. Kolejny z kandydatów uzyskuje kilkakrotnie niższe poparcie.

Od poprzedniego badania, w rankingu prezydenckim wzrosła przewaga drugiego w kolejności kandydata - Andrzeja Olechowskiego nad pozostałymi. Dystans dzielący go od następnego - Mariana Krzaklewskiego - zwiększył się dwukrotnie. Obecnie na Olechowskiego gotowych byłoby zagłosować 11% osób, natomiast na Krzaklewskiego - 5%. Prawie takie samo poparcie jak lider AWS zyskują Lech Wałęsa i Andrzej Lepper (po 4%).

NA KTÓREGO KANDYDATA SPOŚRÓD PRZEDSTAWIONYCH NA TEJ KARCIE GŁOSOWAŁ(A)BY PAN(I) W TYCH WYBORACH?		
	luty 2000	marzec 2000
Aleksander Kwaśniewski	61%	58%
Andrzej Olechowski	7%	11%
Marian Krzaklewski	4%	5%
Lech Wałęsa	4%	4%
Andrzej Lepper	3%	4%
Aleksander Małachowski	3%	3%
Tadeusz Mazowiecki	3%	3%
Jan Olszewski	3%	3%
Hanna Gronkiewicz-Waltz	2%	2%
Józef Zych	3%	2%
Maciej Płażyński	2%	2%
Janusz Korwin-Mikke	1%	1%
Zbigniew Religa	2%	1%
Adam Struzik	0%	0%
Tadeusz Wilecki	0%	0%
ktoś inny	2%	1%

Wśród pozostałych kandydatów umieszczonych na naszej liście, po 3% głosów zebrali: Aleksander Małachowski, Tadeusz Mazowiecki i Jan Olszewski. Dwuprocentowy rezultat uzyskali: Hanna Gronkiewicz-Waltz, Józef Zych i Maciej

Płażyński. Jeszcze mniejsze poparcie otrzymali: Zbigniew Religa i Janusz Korwin-Mikke.

Wśród elektoratów cieszących się obecnie największym poparciem Polaków, najmniej wątpliwości, co do tego na kogo głosować, mają potencjalni wyborcy SLD - 91% z nich już dziś wie, że opowie się za reelekcją Aleksandra Kwaśniewskiego. Opnie na ten temat są w tym elektoracie stabilne.

Podobne decyzje podejmowali także najczęściej potencjalni wyborcy PSL, choć za urzędującym prezydentem opowiedziało się znacznie mniej osób (60%) niż wśród zwolenników SLD. Jednak od ostatniego pomiaru, poparcie dla Aleksandra Kwaśniewskiego w elektoracie PSL bardzo wyraźnie wzrosło. Pozostali stosunkowo najczęściej - z listy ewentualnych kandydatów - wybierali Józefa Zycha (12%) lub Andrzeja Leppera (9%).

Swojego faworyta ma także elektorat Unii Wolności, ale nie jest nim tym razem Aleksander Kwaśniewski; preferowany kandydat tego ugrupowania nie ma również tak silnego poparcia jak to miało miejsce w przypadku faworyta wyborców SLD czy PSL - 41% osób, które dziś gotowe byłyby głosować na Unię zamierza zagłosować w wyborach prezydenckich na Andrzeja Olechowskiego. Poparcie dla Aleksandra Kwaśniewskiego jest w tej grupie mniejsze (25%). W porównaniu z sytuacją z lutego bardzo wyraźnie zmniejszyło się tutaj zainteresowanie osobą Kwaśniewskiego i jeszcze wyraźniej wzrosło - Olechowskim. Stosunkowo dużo osób (16%) wskazuje także na Tadeusza Mazowieckiego.

Najmniejsza jednomyślność panuje teraz w szeregach wyborców AWS: co prawda stosunkowo najwięcej osób poparłoby Mariana Krzaklewskiego (29%), ale tylko nieznacznie mniej głosowałoby jednak na Kwaśniewskiego (21%). Wśród innych kandydatów relatywnie często wymieniani są także: Lech Wałęsa (14%), Andrzej Olechowski (10%) i Maciej Płażyński (8%). W porównaniu z ostatnim badaniem, poparcie dla Aleksandra Kwaśniewskiego nie uległo zmniejszeniu wśród wyborców AWS. Zwiększyło się natomiast - dla Mariana Krzaklewskiego. Warto dodać, że inaczej niż w przypadku elektoratu UW, nie odnotowano tutaj zwiększenia zainteresowania kandydaturą Andrzeja Olechowskiego.

* * *

Od poprzedniego pomiaru najbardziej zmieniły się preferencje osób o poglądach centroprawicowych. Bardzo wyraźnie (przeszło dwukrotnie) wzrosło w tej grupie poparcie dla Andrzeja Olechowskiego, który obecnie jest najczęściej przez nich wskazywanym politykiem. Zmniejszyło się tym samym zainteresowanie innymi ewentualnymi kandydatami, którzy uwzględniani byli jeszcze dwa tygodnie wcześniej - dotyczy to Aleksandra Kwaśniewskiego i Lecha Wałęsy, ale także - choć już w mniejszym stopniu - Tadeusza Mazowieckiego.

Kandydatura Andrzeja Olechowskiego zyskała w tym okresie także na popularności wśród osób o sympatiach prawicowych. Obecnie, to właśnie Olechowski jest osobą, która zdobyłaby tu najwięcej głosów. Kolejną, niższą już pozycję zajmują w tej grupie: urzędujący prezydent, Lech Wałęsa i Marian Krzaklewski. Wyraźnemu osłabieniu uległo zainteresowanie kandydaturą Aleksandra Kwaśniewskiego, który jeszcze w lutym, wśród prawicowych wyborców był politykiem najczęściej wskazywanym.

PREFERENCJE PREZYDENCKIE A POGLĄDY POLITYCZNE (Dane w proc.)

		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
lewicowe	II`00	0	0	1	88	2	2	1	0	3	0	0	0	0	1	1	1
	III`00	1	2	0	87	3	3	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0
centrolewicowe	II`00	2	2	0	70	4	5	3	9	1	0	0	0	0	0	2	2
	III`00	0	0	1	78	1	1	4	8	3	0	2	0	2	0	0	0
centroprawicowe	II`00	2	3	0	36	4	0	13	13	3	0	6	0	15	0	3	2
	III`00	3	3	5	26	2	5	9	32	1	3	3	0	1	0	5	2
prawicowe	II`00	6	1	14	24	2	2	6	18	5	7	2	1	6	1	5	0
	III`00	6	3	12	13	3	3	4	24	6	6	1	0	13	0	4	2
trudno powiedzieć	II`00	2	2	2	63	4	3	2	4	3	1	3	0	5	0	3	3
	III`00	2	0	5	66	6	3	2	4	2	1	1	0	3	0	3	2

1. Hanna Gronkiewicz-Waltz
 2. Janusz Korwin-Mikke
 3. Marian Krzaklewski
 4. Aleksander Kwaśniewski
 5. Andrzej Lepper
 6. Aleksander Małachowski

7. Tadeusz Mazowiecki
 8. Andrzej Olechowski
 9. Jan Olszewski
 10. Maciej Płażyński
 11. Zbigniew Religa
 12. Adam Struzik

13. Lech Wałęsa
 14. Tadeusz Wilecki
 15. Józef Zych
 16. ktoś inny

W porównaniu z poprzednim badaniem, nie zmieniły się preferencje osób o sympatiach lewicowych. Zdecydowana większość z nich chce reelekcji Aleksandra Kwaśniewskiego. Podobnych wyborów - z tym, że artykułując je jeszcze silniej niż dwa tygodnie wcześniej - dokonują ludzie o sympatiach centrolewicowych.

* * *

Spośród osób, które zapowiedziały, że wezmą udział w wyborach 8% nie zdecydowało się jeszcze na swojego kandydata. Najczęściej są to ludzie o niesprecyzowanych poglądach politycznych. Warto także dodać, że niezdecydowanych na kogo zagłosować jest przeszło dwukrotnie więcej wśród osób o poglądach prawicowych niż wśród zwolenników innych opcji politycznych. Spośród elektoratów największych ugrupowań są to najczęściej potencjalni wyborcy AWS, ale także PSL.

* * *

Z dodatkowych analiz wynika, że niższa frekwencja sprzyjałaby Aleksandrowi Kwaśniewskiemu. Osoby mniej zdecydowane uczestniczyć w głosowaniu, mniejszym poparciem obdarzają urzędującego prezydenta (poparcie dla niego w tej grupie nieznacznie tylko przekracza 50%)

JESIENIĄ TEGO ROKU ODBĘDĄ SIĘ WYBORY PREZYDENCKIE. CZY WEŹMIE PAN(I) W NICH UDZIAŁ?

		DANE W PROC.					LICZBA OSÓB
		zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	trudno powiedzieć	
OGÓLEM		59	23	3	8	7	1017
PLEĆ	mężczyźni	61	22	4	7	6	489
	kobiety	57	24	3	8	8	528
WIEK	do 24 lat	62	26	6	3	4	150
	25-34 lata	56	26	5	5	9	177
	35-44 lata	55	25	4	9	7	222
	45-54 lata	62	21	1	10	5	185
	55-64 lata	63	20		9	8	122
	65 i więcej lat	58	19	5	10	8	161
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	48	22	4	16	10	253
	zasadnicze zawodowe	57	26	5	6	7	295
	średnie i pomaturalne	67	22	1	5	5	355
	wyższe z niepełnym	65	21	3	4	6	114
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	56	25	4	7	8	371
	miasta do 20 tys.	63	17	4	10	6	124
	miasta 20-100 tys.	61	24	3	8	4	207
	miasta 100-500 tys.	61	22	4	6	7	192
	miasta pow. 500 tys.	58	24	3	10	6	122
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy i specjaliści	61	23	3	8	5	60
	prywatni przedsiębiorcy	61	19	6	7	7	48
	rolnicy	77	15		5	2	52
	robotnicy	54	23	4	13	6	181

	pracownicy fizyczno-umysłowi	64	20	4	3	8	129
	gospodynie domowe	64	22	9	5		42
	emeryci	62	20	2	8	8	198
	renciści	49	27	3	12	9	113
	uczniowie i studenci	63	32		1	3	54
	bezrobotni	52	29	5	6	8	128
RELIGIJNOŚĆ	wierzący i regularnie praktykujący	59	25	3	6	7	623
	wierzący i nieregularnie praktykujący	54	25	4	10	7	266
	wierzący lecz niepraktykujący	69	12	5	12	3	109
	niewierzący	89	11				14
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	67	21	3	2	6	136
	średnia	61	23	3	6	7	556
	zła	51	25	5	12	7	323
OCENA BIEGU SPRAW W KRAJU	dobry kierunek	63	28	3	3	2	213
	zły kierunek	59	22	3	9	7	692
	trudno powiedzieć	50	21	7	9	13	110
ZAINTERESOWNIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesują	41	22	7	21	10	168
	raczej się nie interesują	53	29	4	6	9	417
	raczej się interesują	72	20	1	4	3	350
	bardzo zainteresowani	79	10	4	3	4	76
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	77	16	2	3	1	202
	centrolewicowe	69	21	4	5	1	112
	centroprawicowe	69	18	1	4	8	79
	prawicowe	63	25	4	5	4	207

	trudno powiedzieć	43	27	4	13	12	416
--	-------------------	----	----	---	----	----	-----

NA KTÓREGO KANDYDATA SPOŚRÓD PRZEDSTAWIONYCH NA TEJ KARCIE GŁOSOWAŁ(A)BY PAN(I) W TYCH WYBORACH?

1.Hanna Gronkiewicz-Waltz; 2.Janusz Korwin-Mikke; 3.Marian Krzaklewski; 4.Aleksander Kwaśniewski; 5.Andrzej Lepper; 6.Aleksander Małachowski; 7.Tadeusz Mazowiecki; 8.Andrzej Olechowski; 9.Jan Olszewski; 10.Maciej Płażyński; 11.Zbigniew Religa; 12.Adam Struzik; 13.Lech Wałęsa; 14.Tadeusz Wilecki; 15.Józef Zych; 16.inne;

		DANE W PROC.																LICZBA OSÓB
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
OGÓŁEM		2	1	5	58	4	3	3	11	3	2	1	0	4	0	2	1	754
PLEĆ	mężczyźni	2	2	5	57	5	2	2	11	2	3	1		4		2	2	380
	kobiety	3	1	5	59	2	4	3	10	3	1	2	0	4	0	2	1	374
WIEK	do 24 lat	4	3	4	66	3	4		4	2				7		3	1	121
	25-34 lata	2	3	4	60	4	5	3	6	3	2	2		3			4	126
	35-44 lata	2	1	8	59	2	2	3	13	3	2	1		1		3	1	166
	45-54 lata	3		3	61	3	1	2	16	4	1	1		5			1	138
	55-64 lata	2	2	5	51	6	3	5	9		8	1		3		4	1	91
	65 i więcej lat	2		4	49	5	5	4	15	2	3	2	0	5	0	4		113
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	1		4	57	10	5	1	7	2	2	2		5	0	5		161
	zasadnicze zawodowe	2	1	5	63	3	2	2	7	4	3	1		4		2	1	225
	średnie i pomaturalne	3	2	5	60	2	2	2	12	2	2	2	0	4		1	2	276
	wyższe z niepełnym	3	4	3	42		6	10	25	1	2	1		1		1	2	91
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	1	0	5	58	6	4	2	9	3	2	1		5		4		273
	miasta do 20 tys.	3		4	54	4	2	1	9	6	5	2		2		4	4	91
	miasta 20-100 tys.	2	4	5	64	1	1	4	9	1	1	1	0	5	0	1	1	154
	miasta 100-500 tys.	7	1	7	54	2	4	2	14	2	2	2		2			1	149
	miasta pow. 500 tys.		2		60	2	3	5	16	2	2			6			3	87
SYTUACJA SPOŁECZNA	kierownicy i specjaliści		7		36		5	7	33	4	2					2	3	43

ZAWODOWA	prywatni przedsiębiorcy	3		7	47	4		3	26	6				4				36
	rolnicy	2		4	58	5	2	2	3	5	7			7		5		44
	robotnicy	3	1	6	66	3	1	1	9			1		6		2	1	128
	pracownicy fizyczno-umysłowi	5	2	6	61		3	5	7	5	1			2		1	2	98
	gospodynie domowe	5		2	72		2	2	5	4	2	5		2				32
	emeryci	2	1	5	49	4	5	4	11	2	6	2	0	4	0	4	1	149
	renciści	3		5	53	7	4	2	14	3	2	3		2		2		77
	uczniowie i studenci	3	6	2	59	6			6	2				10			5	47
	bezrobotni			4	68	7	6		5	2	1	2		3		1	2	91
RELIGIJNOŚĆ	wierzący i regularnie praktykujący	3	1	6	51	4	3	3	13	3	2	2	0	4	0	3	1	467
	wierzący i nieregularnie praktykujący	1	2	3	66	4	3	2	8	2	2	1		4		1	1	189
	wierzący lecz niepraktykujący	3			81	2	1	2	4	1	2			2				85
	niewierzący	11			66		6	9									9	13
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra		1	5	62	1	2	2	15	4	1	1		3		2	2	113
	średnia	3	2	5	55	3	3	3	11	2	2	2		3		3	2	410
	zła	2	1	4	61	6	4	2	7	2	3	1	0	6	0	1	0	230
OCENA BIEGU SPRAW W KRAJU	dobry kierunek	5	1	8	47	1	2	5	19	2	4	1		3	0	1	1	178
	zły kierunek	1	2	4	60	5	3	2	8	3	1	1	0	5		2	1	510
	trudno powiedzieć	3	2	2	70	2	1	3	7		4					5		65
ZAINTERESOWNIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesują	5	1	5	62	6	3	1		8	1			5		3		91
	raczej się nie interesują	2	2	5	59	5	5	1	7	2	2	1	0	4	0	2	1	307
	raczej się interesują	2	0	3	58	1	2	5	15	1	2	2		4		2	1	290
	bardzo zainteresowani		3	7	45	1			25	4	8	1		3			1	65

POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	1	2		87	3	3	1	2	1	1							180
	centrolewicowe			1	78	1	1	4	8	3		2		1				101
	centroprawicowe	3	3	5	26	2	5	9	32	1	3	3		1		5	2	66
	prawicowe	6	3	12	13	3	3	3	24	6	6	1		13	0	3	2	159
	trudno powiedzieć	2	0	5	66	6	3	1	4	2	1	1	0	3		3	2	249